Sygn. akt **OS 10/2020**

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie

z dnia (…) r.

w składzie:

Przewodniczący: r.pr. Paweł Strzelec

Sędziowie: r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka - sprawozdawca

r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio

Protokolant: aplikant radcowski – Jakub Bielecki

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r. sprawy ze skargi (…) na postępowanie radców prawnych (…) na skutek odwołania z dnia (…) - wniesionego w dniu (…) r. - od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…) r., sygn.akt RD-(…) o odmowie wszczęcia dochodzenia wobec przedawnienia karalności czynu dyscyplinarnego tj. na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.pk w związku z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 w zw. z art. 297 § 1 pkt 1, 4 i pkt 5 Kodeksu postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 30) oraz art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 75) uchylić w całości zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie o odmowie wszczęcia dochodzenia z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… …….

Paweł Strzelec Bożena Bilkiewicz-Bańka Olimpia Marcewicz-Kochnio

OS 10/2020

UZASADNIENIE

W dniu (…), do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęło zawiadomienie (…) informujące o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego (…) i radcę prawnego (…). Skarżący zarzucił radcom prawnym brak profesjonalnego i należytego wykonywania obowiązków w toku postępowania wszczętego przeciwko niemu z powództwa (…) w dzielnicy (…) (…) (…) o zapłatę kwoty (…) zł, tytułem nieopłaconego czynszu najmu lokalu. Skarżący podał, że w toku postępowania sądowego pełnomocnicy powoda świadomie nie wskazali adresu, pod którym aktualnie przebywa czyli Zakładu Karnego we (…) co spowodowało, iż nie został poinformowany o prowadzonym w stosunku do niego postępowaniu sądowym, a następnie postępowaniu egzekucyjnym. (…) stwierdził, że pełnomocnicy wiedząc, że w warunkach więziennych przebywa od dnia (…) r.. posługując się tymi samymi dokumentami wszczynają kolejne postępowania sądowe i egzekucyjne, w tych samych sprawach, narażając jego jako dłużnika oraz (…) na szkody materialne i niematerialne.

W toku prowadzonych czynności sprawdzających Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wezwał Skarżącego zarządzeniem z dnia (...) r. do uzupełniania braków formalnych pisma datowanego na (…) r. W odpowiedzi na wezwanie w piśmie z dnia (…) r. (data wpływu) skarżący podtrzymał twierdzenia, że pełnomocnicy w postępowaniach prowadzonych przeciwko niemu posługując się wadliwymi, nieprawomocnymi orzeczeniami wprowadzili w błąd Sąd Rejonowy (…) (…) w (…) I Wydział (…) oraz Komornika Sądowego (…) z Kancelarii Komorniczej w (…). Skonkretyzował, że jego skarga dotyczyła sprzecznego z przepisami kodeksu postępowania cywilnego postępowania radców prawnych (…), (…) oraz (…). Do pisma załączył plik dokumentów, które opisał w jego treści.

Postanowieniem z dnia (…) r.. w sprawie o sygn. akt RD-(…) Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie (dalej Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego) odmówił wszczęcia dochodzenia przeciwko (…) i (…) uznając na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy o radcach prawnych, że doszło do przedawnienia karalności czynu dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu postanowienia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego opisał przebieg postępowania wymieniając zgromadzone w sprawie dokumenty. Stwierdził, że zgodnie z przedstawionymi dokumentami czyn w postaci niezweryfikowania adresu pozwanego skutkujący licznymi dla niego konsekwencjami w postaci wszczęcia postępowania cywilnego i egzekucyjnego miał miejsce najwcześniej w dniu (…) r. (data sporządzenia pozwu), a najpóźniej kilka dni przed wydaniem nakazu zapłaty z dnia (…) r.

Dokonując analizy prawnej przywołał treść art. 70 ust. 1 ustawy o radcach prawnych oraz poglądy doktryny i stwierdził, że przedawnienie karalności jest przeszkodą procesową w prowadzeniu postępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego. Skonkludował, że w przedmiotowej sprawie przedawnienie w zakresie czynu zarzucanego w skardze nastąpiło w (…) r.., bądź w (…) r.., z uwagi na upływ w tym czasie 3 letniego terminu przewidzianego ustawą.

W złożonym zażaleniu skarżący (…) kwestionując postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i zawartą w nim argumentację, wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do tego organu celem powtórnego jej rozpoznania. Zawnioskował ponadto o przekazanie sprawy o sygn. RD-(…) do innej niż lubelska okręgowej izby radców

prawnych, gdyż w jego ocenie istnieje uzasadniona obawa nieobiektywnego rozpatrzenia sprawy, co miało miejsce w dotychczasowym postępowaniu.

Zarzucił, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego niewłaściwie rozpatrzył jego sprawę i w sposób nieuprawniony nie dopatrzył się w postępowaniu – (…), (…) oraz (…) niewłaściwego zachowania. Zdaniem skarżącego, nie można zgodzić się ze stanowiskiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, iż w niniejszej sprawie doszło do przedawnienia karalności czynów w sytuacji gdy postępowania wszczęte przez wymienionych radców prawnych, jako pełnomocników toczą i nie zapadały w nich prawomocne rozstrzygnięcia.

Opisując załączone do skargi dokumenty stwierdził, iż wynika z nich, a przede wszystkim z postanowienia referendarza Sądu Rejonowego dla (…) (…) w (…) z dnia (…) r., że wskazywani przez niego radcowie prawni założyli grupę o charakterze przestępczym, a wykorzystują jego sytuację (pobyt w zakładzie Karnym), prowadzą postępowania sądowe i egzekucyjne z naruszeniem regulacji kodeksu postępowania cywilnego (art. 139, art. 359 § 1, art. 13 § 2, art. 776 i art. 777 § pkt 1^1 k.p.c.), kodeksu karnego i kodeksu cywilnego, wyłudzając od niego nienależne im środki finansowe.

(…) w uzupełnieniu zażalenia w piśmie z dnia (…) r. (data wpływu do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego) zawnioskował dodatkowo o zmianę zaskarżonego postanowienia z dnia (…). i „wyciągnięcie" w stosunku do wymienionych radców prawnych konsekwencji służbowych. Wniósł ponadto o przyznanie mu nawiązki finansowej z tytułu nieuzasadnionego nękania go przez radców prawnych, którzy chociaż wykonują zawód prawnika, postępują sprzecznie z prawem. Do pisma jako dowody w sprawie załączył trzy dokumenty.

Zażalenie wniesione w terminie przez skarżącego (…) zostało rozpoznane na jawnym posiedzeniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie (dalej zamiennie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny lub Sąd) w dniu (…) r. oraz w dniu (…) r., na które skarżący nie stawił się.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Po rozpatrzeniu argumentów zażalenia i materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny doszedł do przekonania, że jego zarzuty co do zasady zasługują na uwzględnienie. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uwzględnił zażalenie skarżącego bowiem nie znalazł wystarczających przesłanek do obalenia jego argumentów tym bardziej, że dostrzegł z urzędu również inne uchybienia nie podniesione przez stronę.

W pierwszej kolejności Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, że nie zasługuje na uwzględnienie wniosek skarżącego o przekazanie jego sprawy do ponownego rozpoznania przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego innej niż lubelska okręgowej izby radców prawnych. W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego wątpliwość co do bezstronności tego organu, która nakazywałaby jego wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy musi być „uzasadniona". Jak wskazuje się w doktrynie, sformułowanie to oznacza poważną wątpliwość, która musi istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu, czy też przekonaniu strony składającej tego rodzaju wniosek. Chodzi zatem o wątpliwość, którą w oparciu o zaistniałą okoliczność mogłaby powziąć każda inna, oceniająca sprawę rozsądnie i nieuprzedzona osoba. W ocenie Sądu w realiach niniejszej sprawy podejrzliwość strony skarżącej, czy też utrata wiary w bezstronność Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego wynikająca z jej subiektywnego odczucia nie stanowi przyczyny do przekazania przedmiotowej sprawy celem ponownego jej rozpoznania, organowi innej okręgowej izby radców prawnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdza ponadto, że nie ma podstaw prawnych do zasądzenia na rzecz skarżącego wnioskowanej przez niego nawiązki czy innej rekompensaty finansowej z tytułu poniesionej w jego ocenie, bliżej nieokreślonej szkody.

W dalszej kolejności należy wskazać, że w stosunku do postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, przewidziany został tryb zażaleniowy, w którym sądy - po przeprowadzeniu posiedzenia - wydają postanowienie. Czynności sądów dyscyplinarnych są w tym trybie czynnościami prowadzonymi w całości przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, a funkcją tych czynności jest jedynie kontrola zasadności postanowienia wydanego przez rzecznika dyscyplinarnego. W toku postępowania Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie prowadzi dodatkowego postępowania dowodowego. Niedopuszczalne jest także wszczęcie z urzędu przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postępowania dyscyplinarnego w stosunku do radcy prawnego w wyniku rozpoznania odwołania od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia tego postępowania (por. wyrok SN z dnia 1 września 2004r., sygn. akt SDI 39/04). Obowiązkiem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego było rozpoznanie zażalenia skarżącego (…) i utrzymanie w mocy bądź uchylenie zaskarżonego orzeczenia czy też zmiana zaskarżonego postanowienia ale tylko i wyłącznie w zakresie podstawy prawnej wynikającej z art. 17 § 1 k.p.k.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podstawą faktyczną wszczęcia dochodzenia w postępowaniu dyscyplinarnym jest istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez radcę prawnego przewinienia dyscyplinarnego. Dochodzenie wszczyna się w formie postanowienia, które powinno być poprzedzone postępowaniem sprawdzającym.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przedwcześnie uznał, iż sprawa została wyjaśniona w stopniu wystarczającym do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia. Istotne w sprawie kwestie nie zostały wyjaśnione przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego toteż zarzuty skarżącego zasługują na uwzględnienie. Stan sprawy wskazuje, że niezbędne jest przeprowadzenie dalszych uzupełniających czynności sprawdzających aby ustalić w sposób niebudzący wątpliwości czy mogło nastąpić popełnienie zarzucanych przez skarżącego przez wymienionych w skardze radców prawnych (…), (…) oraz (…) zindywidualizowanych przewinień dyscyplinarnych.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego konieczne jest precyzyjne ustalenie jakie konkretnie zachowania i dokonane w jakiej dacie przez poszczególnych radców prawnych w ocenie Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego można uznać za spełniające znamiona przewinień dyscyplinarnych, z uwagi na naruszenie przepisów ustawy o radcach prawnych oraz przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Dopiero w stosunku do tak skonkretyzowanych ustaleń dotyczących sprzecznego z prawem zindywidualizowanego zachowania poszczególnych radców prawnych oraz ustalonej daty tych zdarzeń należało dokonać oceny w zakresie istnienia negatywnych przesłanek procesowych, w tym co do kwestii przedawnienia karalności.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wymagało także uprzedniego poinformowania radców prawnych o wniesieniu w stosunku do nich skargi zawierającej zarzut popełnienia przez nich przewinień dyscyplinarnych. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego sprzecznie z ciążącymi na nim obowiązkami nie umożliwił radcom prawnym ustosunkowania się do skargi (…) i jej uzupełnienia oraz pozbawił ich prawa do złożenia stosownych wyjaśnień w przedmiocie stawianych im zarzutów we wskazanych pismach. Zdaniem Sądu koniecznym było odebranie od radców prawnych wyjaśnień co do okoliczności i warunków prowadzonych z udziałem skarżącego postępowań sądowych i egzekucyjnych zwłaszcza, że stawiane im zarzuty dotyczą także działania w ramach „grupy przestępczej".

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego lakoniczność uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w części dotyczącej podstaw faktycznych i prawnych rozstrzygnięcia o odmowie wszczęcia dochodzenia, uniemożliwia przeprowadzenie pełnej jego kontroli instancyjnej. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w ramach postępowania sprawdzającego zobligowany był do dokonania zindywidualizowanej, odrębnej oceny

zachowania każdego z radców prawnych w świetle stawianych im zarzutów i do prawidłowego opisu ustalonych czynów oraz dokonania kwalifikacji prawnej. Czynności postępowania sprawdzającego powinny dotyczyć warstwy faktycznej czyli ustalenia czy określone czyny - zdarzenia miały miejsce; oceny prawnej zdarzeń czyli ustalenia czyli zaistniałe czyny są przewinieniem dyscyplinarnym oraz problematyki procesowej czyli ustalenia czy nie zachodzą przesłanki negatywne powodujące niedopuszczalność postępowania.

Brak wskazania rzeczywistych i konkretnych argumentów przemawiających za uznaniem przypisanych poszczególnym radcom prawnych czynów jako przewinienie dyscyplinarne sprawił, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, nie był w stanie merytorycznie ustosunkować się do zarzutów zażalenia. Musiałby bowiem dokonywać samodzielnych ustaleń czy i jakiego czynu oraz w jakiej dacie dopuścił się odrębnie każdy z wymienionych radców prawnych, a także dokonać ich oceny oraz wypowiadać się, czy czyny te stanowią, czy też nie stanowią przewinień dyscyplinarnych.

W tym miejscu celowe jest zasygnalizowanie, w związku z prowadzonym postępowaniem ustawowego obowiązku każdego rzecznika dyscyplinarnego, rozpoznania sprawy po zebraniu materiału dowodowego w zakresie wynikającym z art. 307 § 2 k.p.k., także w ramach postępowania sprawdzającego.

Reasumując Sąd stwierdza, że w jego ocenie bez wyjaśnienia powyższych istotnych okoliczności sprawy oraz zebrania, zabezpieczenia i w niezbędnym zakresie utrwalenia istotnych w sprawie dowodów (art. 297 § 1 pkt 1, pkt 4 i pkt 5 w związku z art. 330 § 1 k.p.k.) nie jest możliwa prawidłowa ocena czy istnieje uzasadnione podejrzenie, że doszło do popełnienia przez (…), (…) oraz (…) zarzucanych im przez skarżącego przewinień dyscyplinarnego. Sąd wskazuje, że niniejsze postanowienie nie przesądza sposobu przyszłego rozstrzygnięcia bowiem ponowne rozstrzygnięcie sprawy jest zależne od wyników postępowania dowodowego, jakie powinien powtórnie przeprowadzić Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego.

Mając powyższe na uwadze Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego do ponownego jej rozpoznania.

POUCZENIE:

Niniejsze postanowienie jest ostateczne i nie przysługuje od niego prawo wniesienia odwołania - art. 74^1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020r., poz. 75) w związku z art. 426 § 1 k.p.k.

Przewodniczący Sędziowie:

Paweł Strzelec Bożena Bilkiewicz- Bańka Olimpia Marcewicz – Kochnio